

JÁ, LEGENDA

RICHARD
MATHESON

„Knihy jako
Já, legenda mi
byly inspirací.“
STEPHEN KING

ARGO

JÁ, LEGENDA

RICHARD
MATHESON

JÁ,
LEGENDA

R I C H A R D
M A T H E S O N

P Ř E K L A D
M I L A N Ž Á Č E K

ARGO

© Argo, 2018
Copyright © 1995 by RXR, Inc.
Translation © Milan Žáček, 2008
Cover Art © by Dark Crayon

ISBN 978-80-257-2441-5 (váz.)
ISBN 978-80-257-2501-6 (e-kniha)

*Henrymu Kuttnerovi
s vděkem a díky za jeho pomoc a povzbuzování
při práci na této knize.*

JÁ, LEGENDA

ČÁST PRVNÍ:

leden 1976

Kapitola první

V podmračených dnech si Robert Neville nebyl nikdy jistý, kdy přichází soumrak, a občas byli na ulicích dřív, než se stačil vrátit.

Kdyby měl analytičtější sklony, mohl by přibližný čas jejich příchodu vypočítat; ale pořád vycházel z celoživotního zvyku posuzovat soumrak podle oblohy, a když bylo zakaboněno, tato metoda nefungovala. Proto se v těchto dnech rozhodl zdržovat v blízkosti domu.

V matné odpolední šedi obešel dům, v koutku úst svěšenou cigaretu, z níž se vinul tenoučký kouř. Zkontroloval všechna okna, jestli se neuvolnila některá deska. Po prudkých útocích bývaly fošny někdy zlomené nebo částečně vypáčené a musel je zcela nahrazovat novými kusy, což byla práce, kterou nesnášel. Dnes byla uvolněná jenom jedna deska. Není to úžasné? zeptal se v duchu.

Na dvorku za domem obhlédl skleník a nádrž na vodu. Někdy se konstrukce kolem nádrže oslabila, nebo lapače vody byly ohnuté či odlomené. Někdy přes vysoký plot kolem skleníku házeli kameny, které občas protrhly svrchní síť, a pak musel vyměňovat skleněné tabulky.

Nádrž a skleník byly dnes újmy ušetřeny.

Zašel si do domu pro kladivo a hřebíky. Když otvíral vstupní dveře, podíval se na svůj pokroucený obraz v rozbitém zrcadle, které na ně před měsícem přibil. Za několik dnů začnou zubaté kusy postříbřeného skla odpadávat. Ať si padají, říkal si v duchu. Ztracená práce, tohle je poslední zrcadlo, které jsem tam umístil; nemělo to cenu. Pověsí tam radši česnek. Česnek účinkoval vždycky.

Pomalu prošel zšeřelým tichem obývacího pokoje, zabočil doleva do chodbičky, a ještě jednou doleva do svého pokoje.

Kdysi ho měl vymalovaný teplými barvami, ale to bylo za jiných časů. Nyní to byla dokonale praktická místnost, a jelikož postel a prádelník zabíraly málo prostoru, přeměnil jednu stranu pokoje v dílnu.

Podél takřka celé stěny se táhl dlouhý ponk; na pracovní ploše z tvrdého dřeva se nacházela těžká pásová pila, soustruh na dřevo, brusný kotouč a svěrák. Nad tím vším byly na stěně nahodile umístěny police s nářadím, které Robert Neville používal.

Zvedl z ponku kladivo a z jedné neuspořádané plechovky vytáhl několik hřebíků. Potom se vrátil ven a fošnu pevně přibil k okenici. Nepoužité hřebíky hodil na rumišťe na sousedním pozemku.

Chvilí stál na trávníku před domem a bloumal pohledem po obou stranách Cimarron Street. Byl vysoký, šestatřicetiletý, z rodiny anglickoněmeckého původu, nevýrazných rysů s výjimkou širokých a odhodlaných úst a jasně modrých očí, které teď klouzaly po spálených rozvalinách domů vedle jeho příbytku. Podpálil je, aby jim znemožnil skákat mu na střechu od sousedů.

Po několika minutách se dlouze, pomalu nadechl a vrátil se do domu. Odhodil kladivo na pohovku v obývací, zapálil si další cigaretu a dopřál si dopolední skleničku.

Posléze se přinutil zajít do kuchyně, aby rozdrtil odpadky, které se mu v dřezu nakupily za posledních pět dnů. Věděl, že by měl spálit papírové talíře i nádobí, utřít prach z nábytku a umýt dřezy, vanu a záchod, a taky si převléct povlečení na posteli; neměl ale chuť to udělat.

Protože byl muž a zůstal sám, a tyto věci pro něho nebyly důležité.

Blížilo se poledne. Robert Neville byl ve skleníku a plnil košík česnekem.

Zpočátku, když cítil česnek v takovém množství, se mu dělalo zle; neustále se mu zvedal žaludek. Teď mu zápach pronikl i do domu a do oblečení, a někdy měl pocit, že ho má i pod kůží. Sotva ho vnímal.

Když měl palic dostatek, vrátil se do domu a vyskládal je na odkapávací desku dřezu. Cvakl vypínačem na stěně, světlo zablikalo a rozzářilo se normálním jasem. Zpoza zaťatých zubů se mu prodral znechucený sykot. Generátor si zase dělal, co chtěl. Bude muset vytáhnout ten zatracený manuál a zkontrolovat zapojení. A kdyby bylo s opravou příliš mnoho práce, bude muset nainstalovat generátor nový.

Vztekle přitáhl ke dřezu vysokou stoličku, vzal nůž a s vyčerpáním zamručením se posadil.

Palice napřed rozdělil na malé srpkovité stroužky. Potom každý růžový kožnatý stroužek rozkrojil na polovinu, aby obnažil masitá středová očka. Vzduch prostoupil štiplavý, pronikavý zápach. Když byl skoro k nesnesení, Neville rychle zapnul klimatizaci a sací zařízení ho zbavilo nejhoršího náporu.

Natáhl ruku a z police na stěně vytáhl šídlo. Do každé poloviny stroužku vyrazil díрку a všechny je navlékal na drát, až měl přibližně dvacet pět náhrdelníků.

Původně náhrdelníky rozvěšoval na okna. Ale házeli po něm z dálky kamením, až ho přinutili zakrýt rozbité tabulky kusy překližky. Nakonec jednoho dne překližku strhal a na její místo přibil rovné řady desek. Z domu se stala ponurá hrobka, ale bylo to lepší, než aby mu do místností létaly ve sprškách skleněných střepů kameny. A jakmile nainstaloval tři klimatizační jednotky, nebylo to tak hrozné. Když musí, člověk si zvykne na všechno.

Poté co vyrobil poslední česnekový náhrdelník, vyšel ven a přibil je na bednění oken; přitom sundal staré šňůry, které už o většinu pronikavého puchu přišly.

Tento proces musel opakovat dvakrát týdně. Dokud nepřijde na něco lepšího, bylo to jeho první obranné zařízení.

Obrana? napadalo ho často. Proč?

Celé odpoledne vyráběl kolíky.

Soustružil je ze silné kulatiny, nařezané na asi pětadvaceticentimetrové kusy.

Ty pak držel u rotujícího brusného kotouče, až byly ostré jako dýky.

Byla to vyčerpávající, monotónní práce, která naplnila vzduch horkým dřevěným prachem. Ten se mu usazoval v pórech, vnikal mu do plic a nutil ho kašlat.

Přesto mu připadalo, že to nikam nevede. Bez ohledu na to, jaké množství kolíků vyrobil, byly v mžiku pryč. Kulatina se mu taky sháněla čím dál obtížněji. Nakonec bude muset soustružit hranaté špalky. To si teprve užiju, říkal si v duchu podrážděně.

Všechno to bylo velmi skličující a přimělo ho k rozhodnutí najít lepší způsob jejich likvidace. Ale jak ho mohl najít, když mu nedali příležitost zpomalit a zamyslet se?

Při soustružení poslouchal desky z reproduktoru, který si postavil do ložnice – Beethovenovu Třetí, Sedmou a Devátou symfonii. Byl rád, že se už v mládí od matky naučil nacházet v tomto druhu hudby zalíbení. Pomáhala mu vyplňovat strašlivou prázdnotu plynoucího času.

Od čtyř hodin nepřestával těkat pohledem k hodinám na stěně. Pracoval v tichosti, rty sevřené do tenké linky, cigaretu v koutku úst, oči upřené na kotouč, jak pomalu ohlodává dřevo a posílá na zem oblaka moučného prachu.

Čtvrt na pět. Půl páté. Bylo tři čtvrtě na pět.

Za další hodinu budou zase u domu, skety.

Jakmile pohasne světlo.

Stál před obrovským mrazákem a vybíral si večeři. Unavenýma očima klouzal po hromadách masa k mražené zelenině, různým druhům chleba a sladkého pečiva, ovoci a zmrzlině.

Rozhodl se pro dvě jehněčí kotlety, fazolové lusky a krabičku pomerančové zmrzliny. Vytáhl krabice z mrazáku a loktem zavřel dveře.

Potom se přesunul k nepravidelným řadám plechovek, nakupených až ke stropu. Vzal si plechovku rajčatové šťávy a odešel z místnosti, která kdysi patřila Kathy a teď sloužila jeho břichu.

Pomalu přešel obývací pokoj a podíval se na tapetu, která pokrývala zadní stěnu. Zobrazovala okraj útesu táhnoucího se k zelenomodrému oceánu, který se dmul a tříštil na černých skaliscích. Vysoko na bezmračné modré obloze se nechávali unášet větrem bílí raci a vpravo nad propastí se nakláněl zkroucený strom s tmavými větvemi, ostře se rýsujícími na pozadí oblohy.

Neville vstoupil do kuchyně, položil potraviny na stůl a zabloudil pohledem k hodinám. Za pět minut tři čtvrtě na šest. Už za chvíli.

Nalil do malého hrnce trochu vody a řinčivě ho položil na plotýnku sporáku. Rozmrazil kotlety a vsunul je do trouby. To už vřela voda, do níž nasypal mražené fazolové lusky, přikryl je a pomyslel si, že proud generátoru nejspíš odčerpává elektrický sporák.

U stolu si odkrojil dva krajíce chleba a nalil si sklenici rajčatové šťávy. Posadil se a sledoval červenou vteřinovou ručičku, jak se zvolna šine po ciferníku. Ti parchanti měli přijít co nevidět.

Když dopil šťávu, došel ke vstupním dveřím a ven na verandu. Sestoupil na trávník a vydal se k chodníku.

Obloha temněla a ochlazovalo se. Rozhlížel se po Cimarron Street a chladný vítr mu čechral světlé vlasy. Tohle bylo na podmračených dnech hrozné: nikdy se nedalo poznat, kdy přicházejí.

No, alespoň byly lepší než ty zatracené písečné bouře. Pokrčil rameny a přešel trávník zpátky k domu. Zamkl za sebou, zajistil dveře zástrčkou a zasunul před ně silnou tyč. Potom se vrátil do kuchyně, otočil kotlety a vypnul plotýnku pod fazolovými lusky.

Právě si dával jídlo na talíř, když se zarazil a bleskl pohledem na hodiny. Dnes to bylo za pět minut půl sedmé.

Ben Cortman se rozkřičel.

„Pojď ven, Neville!“

Robert Neville se s povzdechem posadil a pustil se do jídla.

Seděl v obýváku a pokoušel se začíst. U malého baru si namíchal whisky se sodou a teď držel studenou sklenici, zatímco četl nějaký

text o fyziologii. Z reproduktoru nad dveřmi na chodbu se hlasitě linula Schoenbergova hudba.

Nikoli však dostatečně hlasitě. Pořád je venku slyšel, jejich mumlání a přecházení, výkřiky, vrčení a vzájemné potyčky.

Čas od času se od domu odrazil kámen nebo cihla. Někdy zaštkal pes.

A všichni přišli kvůli jedné a téže věci.

Robert Neville na chvílku zavřel oči a stáhl rty do úzké linky. Potom oči otevřel a zapálil si další cigaretu, jejíž kouř nasál hluboko do plic.

Přál si, aby měl čas dům zvukově izolovat. Kdyby je nemusel poslouchat, nebylo by to tak hrozné. I po pěti měsících mu to lezlo na nervy.

Už se na ně nedíval. Zezačátku si udělal v okně do ulice škvíru a sledoval je. Ale potom si ho všimly ženy a začaly zaujímat oplzlé pózy, aby ho vylákaly z domu. Na to se dívat nechtěl.

Odložil knihu, upřel zasmušilý pohled na koberec a poslouchal, jak se z reproduktoru line *Der Verklärte Nacht*. Věděl, že by si mohl dát do uší špunty, aby je neslyšel, ale potom by neslyšel ani hudbu, a nechtěl mít pocit, že ho nutí, aby se stáhl do ulity.

Znovu zavřel oči. Pomyslel si, že je to tak hrozné kvůli ženám, které v noci pózuji jako lascivní loutky, aby je spatřil a rozhodl se vyjít ven.

Zachvěl se od hlavy k patě. Každou noc to bylo stejné. Četl si nebo poslouchal hudbu. Potom začal přemýšlet o zvukové izolaci domu a nakonec přemýšlel o těch ženách.

Hluboko v nitru opět ucítil ochromující horko a stiskl rty, až zbělely. Dobře tento pocit znal a vědomí, že s ním nemůže bojovat, ho přivádělo k šílenství. Pocit sílil a sílil, až Neville nedokázal sedět v klidu. Potom vstával a přecházel po podlaze se zařatými pěstmi svěšenými podél těla. Možná si zapne promítačku nebo něco sní nebo se opije nebo zesílí hudbu natolik, až ho z ní budou bolet uši. Když to bylo k nesnesení, musel něco dělat.

Cítil, jak se mu břišní svaly zatínají jako utahující se smyčky. Zvedl knihu a snažil se začíst; jeho rty pomalu a bolestně pronášely každé slovo.

Ale za okamžik měl knihu zase na klíně. Zadíval se na knihovnu naproti. Plameny v jeho nitru nedokázaly uhasit ani všechny znalosti obsažené v knihách; ani všechna slova uplynulých staletí nedokázala učinit přítrž němé, bezduché žádostivosti jeho těla.

Když si to uvědomil, udělalo se mu zle. Byla to urážka člověka. Dobře, bylo to přirozené nutkání, ale už ho nebylo možné uspokojit. Přinutili ho k celibátu; bude s ním muset žít. Máš přece rozum, ne? ptal se sám sebe. Tak ho *používej!*

Natáhl ruku a hudbu ještě zesílil, potom se přinutil přečíst celou stránku bez přerušení. Četl o krevních buňkách vytlačovaných membránami, o světlé lymfě odnášející odpadní produkty trubicemi zatarasenými lymfatickými uzlinami, o lymfocytech a fagocytech.

„... aby vyústily v oblasti levého ramene, v blízkosti hrudníku, do jedné z velkých žil krevního oběhu.“ Kniha se s bouchnutím zavřela. Proč ho nenechají na pokoji? Myslí si snad, že ho mohou dostat *všichni*? Jsou natolik hloupí, aby si to mysleli? Proč přicházejí každou noc? Po pěti měsících by předpokládal, že s tím přestanou a zkusí to někde jinde.

Přešel k baru a nalil si další sklenku. Když se otočil zpátky k židli, uslyšel, jak se ze střechy valí kamení a s hlasitým rachotem dopadá do kroví vedle domu. Na pozadí lomozu slyšel obvyklý křik Bena Cortmana.

„Pojď ven, Neville!“

Jednou toho hajzla chytím, pomyslel si, když si mohutně přihnul hořkého pití. Jednoho dne mu tu zatracenou hrud' propíchnu kolíkem. Pro toho hajzla udělám třicet centimetrů dlouhý, speciální kolík se stuhami.

Zítra. Zítra zvukově izoluje dům. Zaťal pěsti, až mu zbělely klouby. Myšlenky na ty ženy byly nad jeho síly. Kdyby je neslyšel, třeba by na ně nemyslel. Zítra. Zítra.